

13

MEDI AMBIENT

RESUM

En l'àmbit internacional, cal destacar el Pla d'acció de la Convenció Marc de Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic per tractar la problemàtica derivada del canvi climàtic i establir una sèrie de mesures per pal·liar-ne els efectes negatius.

Pel que fa a l'evolució interanual de les reserves d'aigua, a Mallorca es registra un augment del 5,1% respecte de l'any anterior, a Menorca es manté pràcticament constant, mentre que a Eivissa experimenta un retrocés del 8,7%.

Així mateix, cal destacar el significatiu augment del 124,6% interanual registrat en l'energia d'origen fotovoltaic a Eivissa, malgrat que l'energia d'aquest origen només representa l'1,55 % del total de l'energia obtinguda de règim especial en el conjunt de les Illes Balears. Totes les energies experimenten un augment, amb l'excepció de la generada a partir dels residus sòlids a Mallorca. Així i tot l'energia obtinguda per aquesta via continua essent la de més pes en el total de l'energia de règim especial de les Illes Balears, amb un 88,3 %. Amb referència als residus, és important l'augment de la recollida selectiva, especialment a les Pitiüses. Quant a les aigües residuals, s'ha produït un augment del cabal total depurat a Mallorca, mentre que a la resta d'illes es produeix un retrocés. Pel que fa a la neteja del litoral, les recollides d'Eivissa superen per primer cop les de Mallorca, com a conseqüència directa del vessament del vaixell *Don Pedro* al port d'Eivissa.

En l'apartat del patrimoni natural, el 2007 es registraren 113 incendis forestals, amb un total de 127,36 hectàrees cremades, la qual cosa indica una disminució tant del nombre d'incendis respecte de l'any anterior com de la superfície afectada. També són destacables les repoblacions forestals, la continuació del projecte Live Posidònia i l'Estratègia de sanitat forestal.

En el BOIB número 54, ext. d'11 d'abril de 2007, es va publicar el Decret 19/2007, de 16 de març, pel qual s'aprova el Pla d'ordenació dels recursos naturals de la serra de Tramuntana.

Amb relació a l'Agenda Local 21, els 67 municipis de les Illes Balears estan immersos en diferents fases d'implantació.

El 2007 es va iniciar la redacció del Pla d'acció per a la lluita contra el canvi climàtic. Aquest pla s'estructurarà en 6 línies d'actuació sectorials, definides d'acord amb les principals necessitats d'incidència detectades en l'anàlisi de l'evolució de l'emissió de gasos a les Illes Balears i els balanços anuals elaborats per la Direcció General de Canvi Climàtic.

13.1.

ELS INFORMES SOBRE EL CANVI CLIMÀTIC I EL PLA D'ACCIÓ PER A LA LLUITA CONTRA EL CANVI CLIMÀTIC DEL GOVERN DE LES ILLES BALEARS

El mes de desembre, representants d'un total de 190 països es reuniren per tractar sobre la problemàtica derivada del canvi climàtic i establir una sèrie de mesures per pal·liar-ne els efectes negatius. D'aquesta cimera, que va tenir lloc l'illa de Bali (Indonèsia), n'ha sortit un document que es considera el successor del Protocol de Kyoto que es va elaborar el 1997.⁸⁰

El Pla d'Acció de la Convenció Marc de Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic assolit a Bali, però, no satisfà els requeriments de les propostes més rigoroses, encara que tot i això conté alguns elements de caire positiu. Una de les crítiques del Pla prové dels països en vies de desenvolupament, que es queixen de l'incompliment dels acords de Kyoto per part dels països més rics. D'altra banda, els sectors ecologistes també protesten perquè no s'hi han inclòs de manera explícita

80. Vegeu *UNFCCC Framework Convention on Climate Change*, Nacions Unides. Desembre de 2007

les reduccions del 25-40% el 2002 que havia marcat el Panell Intergovernamental de Canvi Climàtic (IPCC).⁸¹

Pel que fa als aspectes positius, el primer que cal destacar és que tots els països han estat capaços de posar-se d'acord, incloent alguns que tradicionalment han estat reticents, com ara els Estats Units i també potències emergents com la Xina i l'Índia amb les limitacions que, segons alguns sectors, això pot suposar al seu desenvolupament.

A partir d'aquests principis, els acords assolits a Bali es poden resumir en tres objectius bàsics: estabilitzar les emissions de gasos que accentuen l'efecte hivernacle; deixar marge per avançar amb rapidesa en el desenvolupament econòmic i la reducció de la pobresa i ajudar els països a adaptar-se al canvi climàtic que ja s'està produint i que s'intensificarà en el futur.

És important, doncs, el tema de la col·laboració entre els països, procurant una transferència de coneixements entre els més avançats i els més empobrits, així com el treball comú en el desenvolupament de noves tecnologies. L'aparició d'aquestes noves tecnologies es presenta com un factor fonamental per poder combatre les conseqüències negatives del canvi climàtic alhora que es mantinguin els processos de creixement econòmic dels països en vies de desenvolupament.

La Conferència marca un total de tretze passes i alguns punts concrets que s'han de seguir per assolir les fites marcades. Destaca, per exemple, la creació d'un

grup *ad hoc* que d'aquí a 2009 ha d'elaborar un acord mundial detallat capaç de fixar objectius quantificables i verificables i que adopti, així mateix, mesures per reduir les emissions de gasos d'efecte hivernacle. També acorda que el procés començarà sense demora i decideix que la primera reunió del grup es faci no més enllà de l'abril de 2008, deixant clara la importància dels temps marcats i la urgència per començar a tirar endavant les mesures necessàries.

A més, el grup de treball sobre nous compromisos tindrà altres tasques, com analitzar els mitjans de què disposen els països desenvolupats per complir nous objectius d'emissió. En particular s'ocuparà dels següents punts:

- El futur paper dels Mecanismes de desenvolupament net i de l'Aplicació conjunta del protocol, que, en opinió de la UE, s'han de reformar per mantenir-ne l'eficàcia
- Les futures normes de comptabilització en relació amb els usos del sòl, els canvis en els usos del sòl i la silvicultura, que haurien de perfeccionar-se per reflectir realment el seu paper a l'hora de reduir emissions, reforçar els embornals de carboni i desenvolupar el subministrament de bioenergia i material forestal sostenible.
- Els gasos d'efecte hivernacle, que haurien de tenir-se en compte, i l'abast sectorial de les mesures futures, en què s'han d'incloure les emissions de l'aviació internacional i el transport marítim.

81. Vegeu *Memòria del CES 2006*, pàg. 295-300.

En el context global del canvi climàtic, és fonamental que el pròxim acord mundial estableixi l'objectiu de limitar l'escalfament del planeta a un màxim de 2°C per sobre dels nivells preindustrials, i impedir així que el canvi climàtic provoqui alteracions irreversibles o catastròfiques. Per aconseguir-ho, és necessari reduir les emissions mundials de gasos traça (responsables d'accentuar l'efecte hivernacle) més del 50% respecte a les registrades el 1990 i fer-ho abans de la meitat de segle.

La UE proposa com a primera passa que els països desenvolupats es comprometin a reduir, abans del 2020, les seves emissions col·lectives un 30% respecte de l'any de referència. Els dirigents europeus s'han compromès ja a la reducció del 30% sempre que altres països desenvolupats assumeixin compromisos similars, mentre que els caps d'estat i de govern de la UE s'han compromès, a més, a reduir les seves emissions almenys el 20% en aquest mateix termini, independentment del que decideixin altres països.

Ens trobam, doncs, en una situació en què els principals dirigents mundials ja tenen en compte el canvi climàtic com un problema real i actual, i davant el qual s'han de començar a prendre mesures urgents per tal que les seves conseqüències no assoleixin dimensions catastròfiques per a la població mundial.

En relació amb els estudis sobre el canvi climàtic a la Mediterrània destaca el que ha fet l'Institut Espanyol d'Oceanografia.⁸² L'estudi parteix de la constatació que el

mar Mediterrani és pràcticament tancat i la seva principal connexió amb l'oceà és l'estret de Gibraltar, a través del qual intercanvia amb l'Atlàntic aigua, calor, sal, oxigen, nutrients, etc.

Arran de les seves peculiars característiques de «mar tancat», el Mediterrani es veu especialment amenaçat per l'activitat humana, i més concretament per la derivada del turisme, el trànsit marítim i la contaminació procedent de l'activitat agrícola i industrial. Ara, a més, cal afegir-hi l'amenaça del canvi climàtic i les seves possibles conseqüències com a factor de risc sobre el Mediterrani. Cal puntualitzar, però, que tot i aquests trets característics des d'un punt de vista climàtic no seria del tot exacte afirmar que el Mediterrani tingui un grau distint de sensibilitat a les variacions climàtiques a llarg termini si el comparem amb altres mars del planeta, però sí que podem trobar una sèrie d'elements que fan d'aquest mar un punt d'interès particular per a la investigació climàtica.

En primer lloc, podem fer referència a les variacions en el contingut calorífic de les seves aigües, que podrien induir uns canvis més evidents en alguns indicadors climàtics, com la temperatura de la columna d'aigua a causa les seves dimensions reduïdes.

En segon lloc, hi ha la relativa bona quantificació que es pot fer de l'intercanvi de calor i sal amb l'oceà Atlàntic en tractar-se d'un mar semitancat. Aquest fet imposa una important restricció al balanç de calor i aigua a través de la superfície del Mediterrani.

82. Vegeu Instituto Español de Oceanografía, *Cambio Climático en el Mediterráneo español*, Ministerio de Educación y Ciencia. Gobierno de España, 2007.

Un tercer punt seria la possibilitat d'estudiar la formació d'aigües profundes com passa amb els grans oceans i les altes latituds, ja que el Mediterrani és un dels pocs indrets de les latituds mitjanes on succeeix aquest fenomen. A més, també presenta determinats factors que fan que mostri un comportament similar al dels grans oceans però amb una major facilitat d'estudi. En la mateixa línia, aquest mar també ofereix una molt bona predisposició per estudiar variables com la transferència d'energia i altres factors que d'una manera o altra poden repercutir en el sistema climàtic.

Com que es tracta d'un mar més aviat petit, fa molt perceptibles les alteracions que s'hi produeixen, tant les provocades directament per l'home (contaminació per exemple) com les que deriven del canvi climàtic o simplement de la variabilitat natural del sistema oceà-atmosfera. Aquest seria, doncs, un altre tret que fa especialment atractiu el mar Mediterrani per l'estudi del canvi climàtic.

Un altre factor que demostra la importància de l'estudi d'aquest mar és que els canvis que s'hi han observat no només afecten el Mediterrani, sinó que també es poden fer extensius a altres indrets i elements, especialment a la circulació de l'oceà Atlàntic, que afecta altres indrets a escala planetària.

En darrer lloc, no podem oblidar la ja esmentada pressió a què està sotmès. Tant la contaminació com el mateix pes demogràfic de la regió mediterrània i les variacions climàtiques, fan que aquest mar sigui un indret d'impactes múltiples que, a vegades, es fan difícils de distingir.

Les principals variables estudiades són la fluctuació del nivell del mar, la temperatura i la salinitat.

En relació amb la fluctuació del nivell del mar, aquest estudi registra una sèrie de mesures entre 1997 i 2005, i queda demostrat que s'ha produït un descens del nivell del mar a Palma en aquest període. Aquest descens, tot i que és significatiu, com que correspondre a una sèrie massa curta (només 8 anys) fa que no es pugui parlar clarament de tendència. Cal afegir-hi també que la fluctuació del nivell del mar ve directament relacionada amb les variacions dels altres factors relacionats i que s'expliquen a continuació.

Pel que fa a les variables tèrmiques, cal diferenciar en primer lloc entre la que fa referència a l'aire i la vinculada a l'aigua. Si miram els registres de la primera, hi ha un augment durant el període 1948-2005, que s'intensifica a partir de la dècada de 1970 i fins a 2005, tot i que en el seu tram final s'aprecia un lleuger descens (0,063 °C). La temperatura superficial de l'aigua, per la seva banda, mostra un augment en el mateix període (1971-2005), amb una tendència significativa i intensa des de 1994 fins a 2005. A partir d'unes mesures realitzades a Pollença i Portopí a Mallorca i també a València, es pot afirmar que aquest augment és més accentuat a la localitat del nord de Mallorca, cosa que confirma que aquesta és una variable més accentuada en determinats àmbits locals.

Referent a la temperatura de l'aigua, però, aquesta presenta una situació més complexa, ja que si bé mostra una clara tendència ascendent en superfície i també s'escalfa a 150 metres de profunditat, a 100 i 190 metres el registre ens descobreix

un refredament. Cal dir que no és significatiu estadísticament i segurament és degut a la mateixa inestabilitat del sistema.

Com a darrer element mesurat s'ha del fer referència a la salinitat de l'aigua. Aquesta mostra un augment significatiu en totes les capes excepte en superfície, fet que dona peu a tot un seguit de possibles causes i conseqüències no sempre lligades al clima.

En relació amb el canvi climàtic el Govern de les Illes Balears ha activat el Pla d'Acció per a la Lluita contra el Canvi Climàtic. Així, al llarg de l'any 2007 se'n va iniciar la redacció, els objectius del qual són:

- Establir uns objectius regionals quantitatius que contribueixin a complir, per part de l'Estat espanyol el compromís del Protocol de Kyoto.
- Determinar actuacions a curt, mitjà i llarg termini, per tal de disminuir les emissions de gasos d'efecte hivernacle a les Illes Balears.
- Establir els mecanismes de coordinació necessaris entre administracions per tal de fixar polítiques sectorials que contribueixin a aconseguir els objectius de reducció d'emissions especificats en el Pla d'Acció.
- Fomentar la implantació d'energies renovables, noves tecnologies més eficients i bones pràctiques en tots els sectors.
- Instaurar la cultura de l'eficiència energètica a tots els sectors.
- Fomentar la cultura i conscienciació dels ciutadans de les Illes Balears sobre el canvi climàtic.

El Pla d'Acció s'estructura en 6 línies d'actuació sectorials, definides d'acord amb les principals necessitats d'incidència detectades en l'anàlisi de l'evolució de l'emissió de gasos a les Illes Balears i els balanços anuals elaborats per la Direcció General de Canvi Climàtic; i una línia d'actuació que s'ha denominat transversal.

Les 6 línies d'actuació sectorials són:

1. Sector institucional, el qual ha de servir com a referent i exemple per a la resta de sectors implicats dins el Pla.
2. Sector residencial, que és un dels sectors que ha incrementat més el consum energètic i, per tant, l'emissió del gasos d'efecte hivernacle en els darrers anys.
3. Sector serveis (turisme i comerç), que representa un dels sectors amb un pes específic més important en l'estructura socioeconòmica de les Illes Balears.
4. Sector transport, el qual és un dels principal emissors de gasos d'efecte hivernacle a les Illes Balears i, per tant, un sector en què el Pla d'Acció hi ha de fer una especial incidència.
5. Sector industrial, tot i que malgrat el poc pes a les Illes Balears, s'han d'impulsar mesures destinades bàsicament a l'estalvi i eficiència energètica.
6. Sector de l'agricultura i el medi natural que, tot i tenir un pes específic poc important en la contribució a les emissions de gasos d'efecte hivernacle, és un sector que cal cuidar tant pel que fa a la riquesa del manteniment de l'activitat del sector primari en l'estructura

socioeconòmica actual, com pel que fa al seu potencial de fixació de CO₂ i, per tant, al seu paper en la mitigació del canvi climàtic.

Les línies d'actuació transversals són les que tenen per objectiu la reducció d'emissions però que implantar-les afecta de manera transversal diversos sectors d'actuació. Entre aquest tipus de mesures, esdevenen especialment importants: el desenvolupament d'instruments normatius, la sensibilització i l'educació ambiental, i la implantació de bones pràctiques ambientals.

13.2.

L'ANÀLISI DEL MEDI AMBIENT A LES ILLES BALEARS

L'anàlisi del medi ambient a les Illes Balears es fa a partir dels apartats següents: els recursos naturals, els residus, el litoral, el patrimoni natural i altres àmbits d'anàlisi del medi ambient.

13.2.1. ELS RECURSOS NATURALS

En aquest subapartat analitzam l'aigua i l'energia.

13.2.1.1. L'aigua

a. Els recursos hídrics

L'evolució de les reserves hídriques a Mallorca, Menorca i Eivissa es detallen en el gràfic A I-33.

S'hi observa un significatiu augment, tant a Eivissa com a Mallorca, durant el mes d'abril, en què es registrà un episodi important de pluges (a Lluç es recolliren 303 l/m², quantitat tres vegades superior a la màxima històrica registrada aquest mes). Aquest fet, sumat que el mes de març també va ser molt humit, provocà un augment significatiu de les reserves hídriques.

Pel que fa a l'evolució interanual, a l'illa de Mallorca es registra un augment del 5,1% respecte de l'any anterior. Menorca es manté pràcticament constant, mentre que a Eivissa s'experimenta un retrocés del 8,7%. Les dades de cada illa i any s'han obtingut fet la mitjana aritmètica de les reserves mensuals. (Vegeu gràfic A I- 34.)

b. L'aigua dessalada

El volum d'aigua dessalada l'any 2007, va ser de 25.608.733 m³ en el conjunt de les Illes Balears, la qual cosa representa un estancament respecte de l'evolució interanual, després del significatiu augment del 2005. La unitat de mesura és hm³ (Vegeu gràfic A I- 35).

c. Avaluació ambiental estratègica del Pla Hidrològic de les Illes Balears

El Pla Hidrològic de les Illes Balears té com a objectiu general establir el marc normatiu pel qual s'han de regir l'aprofitament i la preservació del domini públic hidràulic, tot aclarint les possibilitats d'accés i recurs, orientant les iniciatives dels municipis i dels diversos sectors interessats i establint una sèrie d'obligacions respecte a la seva preservació.

En aquest sentit, l'any 2007 s'acaba l'elaboració d'un document d'inici per a l'avaluació ambiental estratègica del Pla Hidrològic de les Illes Balears. El document constituirà l'inici del procés d'adaptació del Pla Hidrològic de les Illes Balears al tràmit de l'avaluació ambiental estratègica, a través del qual l'òrgan ambiental determinarà l'amplitud, el nivell de detall i el grau d'especificació de l'informe de sostenibilitat ambiental.

Atès que el procés de planificació hidrològica per al període 2007-2009 interrelaciona quatre processos —planificació, programa de mesures, avaluació ambiental estratègica (AAE) i participació pública del pla—, l'AAE recollirà i aportarà informació útil a la resta de processos, que s'haurà d'adaptar en el temps al desenvolupament de cadascun, i d'aquesta manera donar lloc a la definició final del pla general de gestió de la demarcació hidrogràfica.

13. 2.1.2. L'energia

a. Energia de règim especial

L'evolució de l'obtenció d'energia de règim especial a les Balears el 2007 es presenta en kWh (Vegeu quadre A I-83.)

Cal destacar el significatiu augment del 124,6 % interanual registrat en l'energia d'origen fotovoltaic a l'illa d'Eivissa, malgrat que l'energia d'aquest origen sols representa l'1,55 % del total de l'energia obtinguda de règim especial en el conjunt de les Illes Balears. (Vegeu gràfic A I-36.)

Totes les energies experimenten un augment amb l'excepció de la generada a partir dels residus sòlids a l'illa de Mallorca. Així i tot, l'energia obtinguda per aquesta via continua sent la de més pes en el total de l'energia de règim especial de les Illes Balears, amb el 88,3 %. Pel que fa a l'evolució de les energies renovables obtingudes en el conjunt de les Illes l'any 2007, es visualitzen en el gràfic A I-37.

L'aportació de l'any 2007 segons l'origen en el conjunt de les Illes Balears, expressada en %, es representa en el gràfic A I-38.

Quant a l'aportació per illes, es pot comprovar la important aportació de Mallorca, malgrat que experimenti un lleu retrocés percentual en benefici de les altres illes. (Vegeu gràfic A I-39.)

b. Parc eòlic des Milà

El 31 de juliol de 2007 el Consorci de Residus Urbans i Energia de Menorca va assumir la gestió definitiva del parc eòlic, que fins aleshores havia estat sota la supervisió de l'Institut per a la Diversificació i l'Estalvi de l'Energia.

Pel que fa a la producció, 2007 ha suposat un rècord, sobretot a causa del nombre d'hores de vent dels darrers tres mesos. D'aquesta manera la producció de 2007 se situa en 5.651.433 kWh, cosa que suposa una facturació de 406.166,45 euros. L'evolució de l'energia produïda pel parc eòlic es representa en el gràfic A I-40.

Quant a la reducció d'emissions de gasos a l'atmosfera, es detalla en tones en el quadre A I-84.

c. Pla d'Eficiència Energètica

L'any 2007 es varen iniciar les obres corresponents a la tercera fase del Pla d'Eficiència Energètica a l'enllumenat públic dels municipis de Menorca. Aquesta fase suposarà la culminació del Pla, del qual es presenta un resum en el quadre A I-85.

13.2.2. ELS RESIDUS

En aquest apartat s'estudien els residus sòlids i les aigües residuals.

13.2.2.1. Els residus sòlids

Les dades corresponents a la producció i el tractament de residus sòlids a Mallorca es detallen en el quadre A I-86.

Aquestes dades es visualitzen en el gràfic A I-41.

Percentualment, la fracció reciclable representa el 13,5 % sobre el total anual (el 2006 representava el 12,5%); la matèria orgànica, el 16,2% (el 15,7 % l'any 2006), i la fracció de rebuig, el 70,3% (el 71,8% l'any 2006).

Pel que fa a la recollida selectiva a Mallorca el 2007, les fraccions que la componen en tones es detallen en el gràfic A I-42.

S'hi observa que la majoria de l'aportació (73,1%) és deguda al paper, seguida del vidre (18,7%) i els envasos (8,2%), proporcions molt semblants a les de l'any anterior. Sobre el total anual, el paper representa el 9,9%; el vidre, el 2,5%, i els

envasos, l'1,1%. L'evolució de les diferents fraccions en els darrers tres anys es visualitza en el gràfic A I-43.

Pel que fa a l'aportació de la matèria orgànica en detall, s'exposen les dades en tones en el gràfic A I-44.

En aquest cas són els llots de depuradora el concepte pel qual s'ha recollit una major quantitat de matèria orgànica (72,2%), seguit de les restes de poda i jardineria (23,3%) i la fracció orgànica dels residus municipals (FORM) (4,5%). Sobre el total anual, els llots de depuradors representen l'11,7%; les restes de posa i jardineria, el 3,8%, i la fracció orgànica dels residus municipals, el 0,7%. La seva evolució des de 2003 es visualitza en el gràfic A I-45.

En la fracció de rebuig s'inclouen les 264.146 tones de residus incinerats, que representen el 36,1% sobre el total i que experimenten una reducció del 18% respecte de l'any anterior, i les 250.110 tones de residus abocats, que representen el 34,2% del total i experimenten un augment del 35% respecte de 2006.

Finalment, la distribució segons el tractament seguit dels residus sòlids urbans a Mallorca es detalla en el gràfic A I-46.

La comparativa respecte de 2006 en tones es visualitza en el gràfic A I-47.

A Menorca, durant l'exercici 2007 han arribat a la planta des Milà 51.752,4 tones de residus sòlids urbans (el 0,31% menys que l'any anterior), pels quals el tractament en la planta de compostatge ha estat el que es visualitza en el gràfic A I-48.

Cal esmentar que de les 25.785 tones compostades, 1.979 procedeixen de la recollida selectiva i 23.806 de la segregació en el tractament de residus en massa. Pel que fa a la recuperació de subproductes, s'han comptabilitzat 1.015 tones de paper i cartó, 204 de vidre i 94 d'envasos metàl·lics.

Pel que fa a la recollida selectiva de residus a Menorca l'any 2007, s'han registrat les dades en tones que es presenten en el quadre A I-87.

Una representació de sectors ens ajuda a visualitzar les dades de les fraccions més importants de recollida selectiva. (Vegeu el gràfic A I-49.)

En l'apartat de recollides complementàries la informació es recull en el quadre A I-88.

Cal indicar que dels 314.572 kg recollits entre aparells elèctrics i electrònics, 40.225 kg varen ser reutilitzats. La principal categoria pel que fa a quantitats reutilitzades va ser la de grans electrodomèstics, amb 25.428 kg, seguida pels frigorífics, amb 12.784 kg, i els aparells electrònics de consum amb 1.509 kg.

L'evolució en tones de la recollida selectiva en els darrers quatre anys de les principals fraccions es visualitza en el gràfic A I-50.

Pel que fa a les Pitiüses, el 2007 es varen generar un total de 159.152,75 tones de residus (el 5,9% d'augment respecte de 2006), de les quals 7.914,70 corresponen a Formentera i la resta a l'illa d'Eivissa.

Quant a les entrades en tones als abocadors, les dades es recullen en el quadre A I-89. La visualització gràfica es presenta en el gràfic A I-51.

Pel que fa a les dades en tones de recollida selectiva a les Pitiüses l'any 2007, es mostren en el gràfic A I-52.

La participació de Formentera en aquestes dades es reflecteix les 286,22 tones de paper i 221,32 de vidre.

La evolució de la recollida selectiva a les Pitiüses en tones es representa en el gràfic A I-53.

13.2.2.2. Les aigües residuals

a. Les dades

El cabal total depurat l'any 2007 es detalla en el quadre A I-90.

L'augment experimentat a Mallorca i Formentera compensa parcialment el descens de Menorca i Eivissa.

Del volum depurat, mesurat en percentatge sobre el total de les Illes Balears l'any 2007, s'ha de destacar que malgrat l'escassa representació de Formentera en el volum total de les Illes, l'augment percentual experimentat de forma individual és molt significatiu (31,4%). (Vegeu gràfic A I-54.)

Pel que fa a l'evolució del cabal total depurat en els darrers anys, es pot veure com la línia continua ascendent a Mallorca, mentre que a la resta d'illes es produeix un retrocés. En el cas d'Eivissa i Formentera, que figuren juntes amb l'objectiu d'homogeneïtzar les dades amb els anys anteriors, s'ha d'esmentar que Eivissa ha experimentat un retrocés, mentre que Formentera, com ja s'ha esmentat, ha pujat respecte de l'any anterior. (Vegeu gràfic A I-55.)

Dels 46,42 hm³ depurats l'any 2007, 21,42 hm³ (el 46,14%) segueixen tractament terciari. Pel que fa a aquest nivell de tractament, les dades de 2007 es detallen en el quadre A I-91.

Del cabal que segueix aquest tractament s'observa durant el 2007 el retorn a la línia ascendent que s'havia trencat el 2006. (Vegeu gràfic A I-56.)

b. Proposta de pla director sectorial de sanejament de les Illes Balears

El 2007 el Gabinet d'Anàlisi Ambiental i Territorial de la Conselleria de Medi Ambient inicià la redacció d'una proposta de pla director sectorial de sanejament de les Illes Balears, el qual es planteja com un instrument de planificació en matèria de sanejament, depuració i reutilització en alta dins l'àmbit de les instal·lacions públiques de les Illes Balears, que establirà els criteris generals i específics necessaris per definir les accions i actuacions que han de permetre assolir els objectius del pla.

En un primer document es pretenen plantejar els objectius bàsics per a la implantació i millora de les instal·lacions públiques de sanejament i depuració en alta de les Illes Balears. Per aconseguir-ho, en primer lloc es detallaran els diferents criteris i objectius encomanats al pla, mitjançant la disposició addicional dotzena de la Llei 6/2007. A continuació s'analitzarà el marc legislatiu que condiona el desenvolupament del pla, amb una especial referència al Pla Hidrològic de les Illes Balears.

En l'anàlisi de la situació actual es farà referència en primer lloc a l'inventari d'instal·lacions de sanejament i depuració

en alta existents. Posteriorment, s'aprofundirà en l'evolució de la càrrega contaminant tractada a les EDAR (estació depuradora d'aigües residuals), la qual constitueix un indicador de primer nivell per conèixer la idoneïtat de les estratègies adoptades. Per acabar l'apartat es revisarà el grau de compliment de l'acord bilateral de l'any 1995 entre l'Administració general de l'Estat (AGE) i la Comunitat Autònoma de les Illes Balears en matèria de sanejament d'aigües.

Aquest Pla pretén complir els objectius mediambientals plantejats per la Directiva 91/271/CEE, per la Directiva Marc de l'Aigua (DMA) i també donar continuïtat a l'anterior Pla Nacional de Sanejament. És per això que es considera necessari mantenir un programa d'aplicació nacional que coordini els diferents plans autonòmics de sanejament i depuració, que d'acord al Reial decret llei 11/1995 són els que s'han d'utilitzar per establir el compliment de les obligacions de la Directiva.

El Govern de les Illes Balears pretén, a través del pla, proposar un conjunt d'accions i actuacions amb l'objectiu d'escometre millores en les infraestructures, en la seva gestió i en el seguiment dels paràmetres que han de servir per donar un salt qualitatiu addicional en la reducció de les pressions sobre el medi ambient de la nostra comunitat autònoma.

13.2.3. EL LITORAL

Amb la temporada de 2007, el Pla de Qualitat de les Aigües de Bany dona per acabat el primer cicle de 4 anys de neteja del litoral balear, durant el qual s'han fet

un total de 488 dies de neteja de platges i cales, amb un total de 38.369 hores dedicades a la retirada de residus. Els resultats són les 1.094,59 tones de residus retirats de la mar.

El fet més destacable el 2007, pel que fa a l'àmbit que ens ocupa, va ser l'enfonsament del buc *Don Pedro*, ocorregut a una milla escassa del port d'Eivissa, en el límit del parc natural de ses Salines, en plena temporada turística.

El fet succeí l'11 de juliol de 2007, al voltant de les 4:00 de la matinada. El matí del mateix dia començaren les tasques de neteja, que es perllongaren fins al dia 26. En total hi participaren 9 embarcacions (4 de tipus pelicà i 5 de tipus virot), que totalitzaren 1.512 hores de feina, i un avió que realitzà 56 hores de vol. Es recolliren 409,5 m³ de material, que suposaren una recollida extraordinària a Eivissa en un mes de juliol de 211.597 kg, que inclou sòlids, combustibles i barreres absorbents.

A partir del dia 26 de juliol va quedar establert un servei de matí i horabaixa (2 embarcacions de tipus pelicà i 1 de tipus virot al matí, i 1 de tipus pelicà i 1 de tipus virot d'horabaixa). Finalment, el 27 d'agost es normalitzaren totes les tasques i rutes de les embarcacions.

El 2007 es va continuar el Pla de Neteja del Litoral Balear, des de l'1 de juny fins al 30 de setembre, amb els resultats que s'esmenten en el quadre A I-92.

Segons aquestes dades, en el total de les Illes Balears es recolliren 423.885 kg, la qual cosa representa una mitjana diària de 3.474,5 kg. En destaca el capítol d'olis

d'Eivissa, amb un total de 190.351 kg, conseqüència directa del vessament del Don Pedro, el qual també s'ha vist reflectit en les dades absolutes anuals.

En la variació interanual (en %) per tipus de residu, novament hi destaca el significatiu augment de l'apartat d'olis, conseqüència directa del vessament del Don Pedro. (Vegeu quadre A I-93.)

Per tipus de material recollit, el resultat de 2007 és el que figura en el gràfic A I-57.

Per municipis, on es va recollir més quantitat de residus a l'illa de Mallorca va ser a Palma, amb 20.618 kg, seguida d'Alcúdia, amb 13.744 kg, i Pollença, amb 13.565 kg. A Menorca la major quantitat de residus es va recollir a Ciutadella (9.171 kg), seguida de Maó (6.986 kg), i es Mercadal (6.965 kg). Pel que fa a les Pitiüses, la massa més important de residus es recollí a Eivissa, per la incidència del vessament del Don Pedro (141.365 kg), seguida de Sant Josep (54.484 kg) i de Sant Antoni (30.885 kg). A Formentera es recolliren un total de 9.936 kg.

Les dades comparatives mensuals s'expressen en el quadre A I-94 i en el gràfic A I-58.

Si en lloc de fer la variació interanual per mesos es desglossa per illes, es visualitza que el 2007 les recollides d'Eivissa superen per primer cop les de Mallorca, per les raons ja esmentades. (Vegeu el gràfic A I-59.)

En el marc d'actuacions realitzades en el Pla de Qualitat de les Aigües de Bany, s'hi va afegir el mes de desembre de 2006 la

neteja de les platges de les Illes Balears durant la temporada d'hivern. Aquesta acció comença l'1 de desembre i acaba el 30 d'abril següent. La recollida total de la temporada d'hivern va ser de 168.757 kg, que es repartiren quasi a parts iguals en fustes, envasos i altres tipus, com ara pneumàtics, electrodomèstics o restes d'obra. (Vegeu el gràfic A I-60.)

Per illes, les quantitats en kg recollides s'esmenten en el quadre A I-95, mentre que les quantitats recollides per mesos es troben en el quadre A I-96.

13.2.4. EL PATRIMONI NATURAL

En aquest subapartat s'analitzen la vegetació, la fauna i els espais naturals protegits.

13.2.4.1. La vegetació

a. Xarxa CE Nivell 1

La Xarxa Europea de Seguiment de Danys als Boscos, Xarxa CE de Nivell 1, és un mètode de seguiment de l'estat i l'evolució dels boscos realitzat d'acord amb una sèrie de programes de la Comissió Econòmica de les Nacions Unides per a Europa i la Unió Europea. Hi participen 39 països, que inclouen avaluacions d'acord amb mètodes normalitzats, i formen una important plataforma per a l'intercanvi de coneixements sobre l'estat de salut de l'arbrat en els sistemes forestals europeus. Per aconseguir-ho, s'utilitza una xarxa sistemàtica de gran escala (Xarxa de Nivell 1), que consisteix en més de 5.700 punts de seguiment disposats en una

quadrícula de 16x16 quilòmetres que cobreix tot Europa. A Espanya, el nombre de punts és de 620.

Entre els dies 11 de juliol i 20 d'agost de 2007 es varen fer les revisions anuals dels punts de la Xarxa de Nivell 1 corresponents a les Illes Balears. L'objectiu era revisar l'evolució de la defoliació i la decoloració i identificar els agents causants, si n'hi hagués, per senyalar la part afectada, el símptoma, la localització dins de l'arbre, la seva extensió i classificar-los dins del grup corresponent, pels 216 arbres estudiats. També s'avaluaren i identificaren les possibles plagues i malalties que podrien haver afectat l'arbrat de les diferents masses de les Illes. Els paràmetres estudiats i els resultats foren els següents:

1. **Defoliació.** La mitjana de 2007 s'ha situat en el 28,43%. Entre les espècies representades amb un nombre significatiu al punt estudiat, destaca l'ullastre (*Olea europaea*), amb el 30,79%, el pi blanc (*Pinus halepensis*), amb el 28,70% i l'alzina (*Quercus ilex*), amb el 20%.

Si es representa la defoliació en classes per espècies, la defoliació nul·la significa un interval de 0-11% de defoliació; la lleugera, de l'11 al 25%; la moderada, del 26 al 60%; la greu del 61 al 95%, i la seca, >95%. (Vegeu el gràfic A I-61.)

2. **Decoloració.** Aquesta variable ha millorat ja que únicament presentaven decoloració els pins morts a causa de la sequera, els fongs o els insectes. La representació gràfica de la decolora-

ció en classes per espècies dona com a resultat el gràfic A I-62.

Pel que fa a l'evolució d'ambdues variables entre els anys 2000 i 2007, i tenint en compte que els pins representen el 73,1% dels peus estudiats; els ullastres, el 17,6%, i les alzines, el 6,5%, les conclusions són les següents:

1. Defoliació

- En l'evolució de l'ullastre s'observa un progressiu descens des de l'any 2001, atribuïda a l'estabilitat dels danys causats per fongs i insectes.
- En el cas del pi blanc s'observa un petit ascens en la defoliació, mantenint-se en nivells similars als anys anteriors. S'atribueix a la petita progressió dels seus enemics (insectes, fongs i sequera).
- En les alzines la defoliació ha augmentat a causa la presència d'arbres tallats o cremats. De tota manera, els principals agents que afecten les alzines, els insectes, es mantenen en nivells similars des de 2005.

2. Decoloració

S'ha mantingut sempre en nivells molt baixos en totes les espècies, si n'excloem els arbres tallats o cremats. Únicament se n'ha observada en el pi blanc, a causa principalment dels arbres secs.

b. Els incendis

L'any 2007 es registraren 113 incendis forestals amb un total de 127,36 hectàrees cremades, la qual cosa indica una disminu-

ció tant del nombre d'incendis respecte de l'any anterior, com també de la superfície afectada. Del nombre total d'incendis, únicament 7 afectaren una superfície superior a una hectàrea. En qualsevol cas continua la tendència a la baixa de la superfície afectada. (Vegeu el gràfic A I-63.)

La distribució per illes i per tipologia de la superfície afectada ens permet observar que les 22,56 ha de superfície arbrada cremada representen el 17,7% del total (les quantitats es mesuren en hectàrees). (Vegeu el quadre A I-97.)

Cal destacar la relativitat dels percentatges, sobretot en els casos d'Eivissa i Formentera, ja que en el primer cas l'augment del 85,5% representa un total de 2,01 ha d'augment respecte de 2006, mentre que en el cas de Formentera l'augment del 122,2% fa referència a un augment de 0,11 ha respecte de l'any anterior.

En la distribució de superfície cremada per illes, s'observa que la superfície cremada a Mallorca representa el 95,4% del total; Menorca l'1%; Eivissa, el 3,4%, i Formentera, el 0,2%. (Vegeu el gràfic A I-64.)

El nombre d'incendis, distribuït per illes, ens dona que Mallorca registra el 49,6% dels focs, mentre que Menorca en registra el 5,3%; Eivissa, el 42,5%, i Formentera, el 2,7%. (Vegeu el gràfic A I-65.)

Pel que fa a les causes que provoquen els incendis, no varien gaire respecte d'anys anteriors, ja que el factor humà és determinant en la majoria dels casos. Únicament el 6,2% dels casos són per causes

naturals (llamps), mentre que en el 48,7% és per negligències o causes accidentals (treballs forestals, fumadors, fogueres incontrolades, etc.) i en el 37,2% intencionat. El 8% restant, assignat a causes desconegudes, probablement relacionades directament o indirectament per l'acció humana. (Vegeu el gràfic A I-66.)

L'especificació de les causes segregades per illes ens dóna el quadre A I-98.

Finalment, la variació mensual en el conjunt de les Illes Balears el 2007, tant pel que fa al nombre d'incendis com a la superfície cremada (hectàrees), es visualitza en el gràfic A I-67.

c. Les repoblacions

En matèria de repoblacions forestals, el balanç de 2007 (fins a abril de 2008) és de 173.754 unitats sembrades, de les quals 139.400 (80,2%) són pins; 28.268 (16,3%), alzines, i 6.086 (3,5%), altres espècies. La distribució per illes dóna com a resultat el quadre A I-99).

Cal destacar els 30.278 peus sembrats a la Victòria (Alcúdia) i els 23.202 de Son Fadri (Campos). També s'han comptabilitzat les 39.925 unitats corresponents a entregues autoritzades per la Direcció General de Biodiversitat a Menut, i els 13.675 a diferents ajuntaments i l'IBANAT.

Pel que fa al nombre d'unitats, la distribució per illes es mostra en el gràfic A I-68.

Pel que fa a la superfície repoblada, és d'un total de 173,15 hectàrees (superfície estimada), de les quals 136,15 (78,6%) corresponen a Mallorca; 3 (1,7%), a Me-

norca; 14 (8,1%), a Eivissa, i 20, (11,6%) a Formentera. Aquestes dades es visualitzen en el gràfic A I-69.

d. Projecte «LIFE posidònia»

Per evitar l'impacte ambiental que suposa l'ancoratge de milers d'embarcacions en el nostre litoral, amb el perjudici que suposa l'ús d'àncores sobre les praderies de posidònia, la temporada 2007, dins de l'àmbit del projecte «LIFE posidònia», s'ha disposat de 394 punts d'ancoratge.

Els resultats de la campanya 2007, comptant els amarraments amb pernoctació, és el que s'esmenta en el quadre A I-100.

En l'ocupació per tipus de boia, es veu que les boies blanques són les més utilitzades, entre d'altres coses perquè són zones utilitzades com a pont per a navegacions llargues. (Vegeu el gràfic A I-70.)

e. L'Estratègia de Sanitat Forestal

El 2007 s'inicià la redacció de l'Estratègia de Sanitat Forestal. L'objectiu global d'aquest pla és la persistència de la massa forestal en estat òptim de conservació, sense que pugui deteriorar-se per factors abiòtics o biòtics, evitant així la degradació dels ecosistemes forestals. Per això és necessari un coneixement de les peculiaritats de cada illa i de les possibles causes que originen els problemes.

En el pla sempre es proposarà, en la mesura que sigui possible, la lluita integral, que significa que s'utilitzin tots els mitjans disponibles en el moment òptim d'atac a les plagues i malalties, per la qual cosa és necessari conèixer prou cada pro-

blema, cicle biològic de cada espècie, etc., cosa que ha de permetre conèixer-ne la solució.

En les actuacions del pla es pretén actuar únicament en els moments que siguin sobrepassats uns llindars mínims, i només per recuperar l'equilibri biològic natural. En algunes plagues o malalties és necessari actuar de forma preventiva perquè el potencial biològic és molt elevat i pot passar a nivells no assumibles. És per això que és necessari fer deteccions, a través de xarxes o sistemes d'alarma, que indiquin que és el moment d'intensificar les actuacions per mantenir el control. En aquest sentit, gràcies als estudis i les correlacions de situacions meteorològiques degudes a causes especials, incendis, etc., les alarmes han d'activar els protocols d'actuació per reduir al mínim les conseqüències.

En resum, el pla descriurà els problemes principals a les Illes Balears i aportarà les solucions necessàries per a cada espècie segons els mesos o èpoques de l'any. A més a més, descriurà els sistemes de detecció, control, avaluació i seguiment que s'haurien de posar en pràctica per assegurar la sanitat forestal.

f. Conservació de la flora.

En l'àmbit de les actuacions per a la conservació de la flora, cal destacar les corresponents al turbit i a una sèrie de vegetals protegits del puig Major, que s'han vist afavorits per la realització de tancats d'exclusió d'herbívors. També en aquest àmbit s'han fet diverses actuacions (seguiment, noves plantacions, etc.) de la saladina de ses Fontanelles, del Teix, de l'eufòrbia de ses Margalides i del pinastres, entre d'altres.

El 13 de febrer de 2007, es constituí la Comissió de Flora del Consell Assessor de Fauna i Flora, en compliment del que estableix el Decret 75/2005. Entre els diferents temes que es tractaren cal destacar la presentació de la previsió d'elaboració de plans i la tramitació del Pla de Recuperació del *Limonium* de Magaluf, el qual fou aprovat per unanimitat per continuar-ne la tramitació.

13.2.4.2. La fauna

a. Conservació d'espècies

En l'àmbit de la protecció d'espècies, el 2007 s'han fet les actuacions següents:

- Dins el seguiment de la població de la milana reial a Mallorca, s'han localitzat 20 les parelles de cria. D'aquestes, un mínim de 14 efectuaren varen pondre ous. D'aquestes, 11 colles varen pondre un mínim de 23 ous. Altres 3 colles probablement havien post (covaven a final de maig), encara que llavors varen abandonar el niu. En total es desclogueren 21 ous i els polls surats han estat 18. El resum es mostra en el gràfic A I-71, mentre que en el gràfic A I-72 s'il·lustren els casos d'enverinament de milanes detectats des de 2000.
- En el recompte anual de larves de ferreret, fet al juliol, com cada any, ha experimentat una forta remuntada, després del descens de l'any 2005, i se n'ha registrat el màxim des de l'inici dels recomptes de larves. Les condicions han estat favorables, amb abundància d'aigua a la majoria de punts de recompte, a causa de les fortes pluges de la primavera. Del re-

compte de 2006, amb 24.365 larves, s'ha passat a un total de 30.924 larves. (Vegeu el gràfic A I-73.)

Com a dades interessants, el torrent de Mortitx continua aportant més d'un terç de la població global, amb 10.588 larves, i el torrent de na Mora ha registrat el seu valor màxim des de la descoberta de l'espècie, 4.917 larves. El conjunt de larves a localitats artificials ha superat per primera vegada les 5.000 (5.299).

- Pel que fa a la fotja banyuda, al parc natural de s'Albufera de Mallorca s'han alliberat, entre 2004 i 2007, un total de 46 exemplars procedents del centre de cria en captivitat que la Generalitat Valenciana té al Saler (València). Des del primer any algunes parelles varen criar, amb més o menys èxit. En total hi ha hagut 5 parelles controlades durant tota la primavera i part de l'estiu. D'aquestes 5 parelles, 3 han criat amb seguretat i 2 més ho han fet probablement.
- En referència al voltor negre, el 2007 es comptabilitzaren sis postes amb ous, de les quals només ha volat un poll. La causa l'hem de cercar probablement en les fortes pluges de la primavera.
- El 7 d'agost es va publicar l'aprovació dels plans de recuperació de l'àguila peixatera, el ferreret, la gavina roja i el corb marí (un pla conjunt) i les saladines de Magaluf. La tramitació dels plans és una tasca que inclou la redacció tècnica, les consultes a especialistes, l'aprovació interna a la Conselleria, els informes jurídics i del Consell Assessor i la informació pública. Final-

ment es van aprovar i publicar plans, el resum dels quals apareix en el BOIB núm. 120. L'execució completa dels plans quedà pendent de l'assignació dels mitjans pressupostaris suficients per dur a terme les diverses mesures que s'hi preveuen.

- Reunions del Consell Assessor de Fauna i Flora de les Illes Balears: el 4 de juliol es va reunir la Comissió de Fauna; el dia 5, ho féu la Comissió de Flora, i el dia 18 es va reunir el Ple del Consell Assessor. Entre altres temes tractats, es va informar favorablement sobre la catalogació o canvi de categoria de 9 espècies vegetals, 4 invertebrats terrestres i 3 de vertebrats, i es va emetre un informe sobre una sèrie de plans de recuperació, entre altres el del milà, la ratapinyada de cova, l'api d'en Bermejo i la saladina de ses Fontanelles. El procediment requereix la tramitació administrativa d'aquestes propostes, fins a la seva definitiva aprovació.
- El 2007 també s'inicià l'aplicació de la Llei 31/2003, de conservació als parcs zoològics. La llei exigeix unes condicions mínimes de benestar animal, profilàctiques i ambientals; l'establiment de programes de conservació, programes d'educació ambiental, programes d'atenció veterinària, personal especialitzat amb els mitjans materials adequats, registre actualitzat dels animals, i la creació d'un registre públic dels centres amb l'obligació de l'Administració de fer com a mínim una inspecció anual per garantir el compliment de la llei.

b. La caça

L'any 2007 s'expediren un total de 16.168 llicències de caça a les Illes Balears, entre noves i renovades, les quals sumades a les encara vigents donen un total de 29.037 llicències a final d'any. La distribució per illes en els darrers quatre anys es detalla en el quadre A I-101 i A I-102.

L'augment registrat a les illes de Mallorca, Menorca i Eivissa es deu al fet que des de l'any 2004 s'expedeixen llicències amb vigència biennal o triennal, i 2007 coincideix amb l'any en què caduquen les triennals.

En relació amb el nombre de vedats de caça i a la superfície vedada, a 31 de desembre de 2007 es registraren les dades que s'esmenten en el quadre A I-103.

S'observa que, malgrat el moviments registrats en el nombre de vedats, la superfície vedada s'ha mantingut pràcticament constant.

Des de l'any 2006 es fa un seguiment específic i de forma global de les poblacions de cabres, pel que fa a caça major, i conill, perdiu i llebre, pel que fa a caça menor, mitjançant censos. Aquestes estimacions també inclouen el moix, amb la finalitat d'avaluar el nivell de depredació existent en els diferents indrets del nostre territori.

Els resultats de les primeres campanyes de cens del 2006 (estiu i hivern) i 2007 (hivern), pel que fa a la cabra mallorquina aporten les dades següents:

- La densitat varia molt entre finques i oscil·la entre els 0,02 i els 1,01 individus

per ha, i la mitjana se situa entorn de les 0,15 i 0,25 cabres per ha, o el que és el mateix, entorn de les 20 per cada 100 ha.

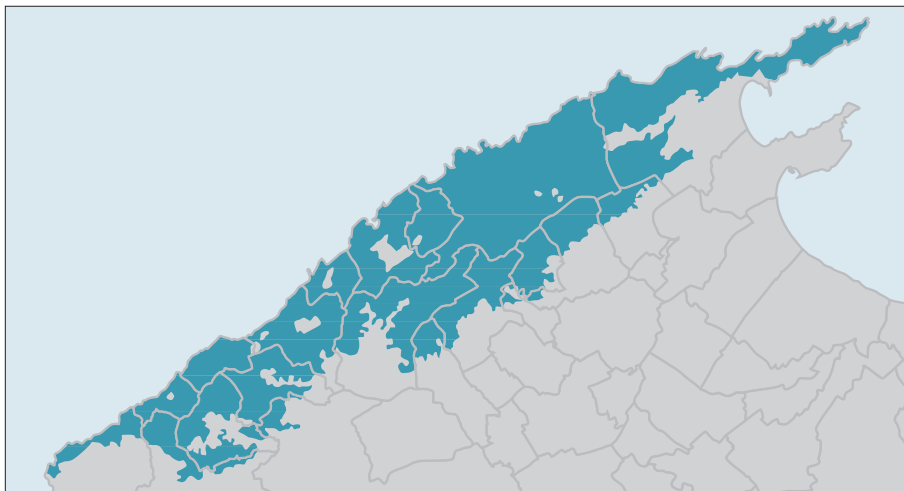
- La presència de cabra salvatge mallorquina se situa entre el 25 i el 30%, i en algunes finques arribar al 80 i 90%.

Pel que fa al cens de perdius, conills, llebres i moixos, durant els censos precaça o d'estiu s'han recorregut gairebé 200 km de camins i vorals, amb més de 2.000 observacions (1.352 conills, 322 llebres, 301 perdius i 63 moixos). A tall d'exemple, la densitat de conill estimada ha estat molt variable, entre 0 i 40 conills per ha. Les densitats de perdiu i llebre també han estat molt desiguals entre zones. Per a Mallorca, les poblacions precaça es troben, de mitjana, en 38 perdius, 144 conills i 22 llebres cada 100 ha. La mitjana dels moixos és de 4/100 ha, però en algunes zones arriba a 23/100 ha. Igualment, s'ha comprovat la presència de malalties com la mixomatosis o la malaltia hemorràgica en les diferents àrees, la variació interanual de les quals es podrà avaluar en propers censos.

Les finques, els vedats privats i els vedats de societats de caçadors on es feren els censos foren en total 26, repartits per 18 municipis diferents de l'illa de Mallorca.

En matèria sancionadora, la Direcció General de Caça, Protecció d'Espècies i Educació Ambiental de la Conselleria de Medi Ambient, ens competent per a la persecució i sanció de les infraccions i delictes de caça i pesca fluvial, va instruir durant l'any 2007 un total de 215 expedients en matèria de caça, en els quals s'han decomissat arts prohibides i s'han confiscat altres materials.

Mapa PORN1

Per fer aquesta tasca col·labora amb el Servei de Protecció de la Naturalesa (SEPRONA) de la Guàrdia Civil.

El material confiscat va ser aquest: 20 gàbies de fringíl·lids, 53 garballets-trampes metàl·liques, 19 aparells electrònics-cassets, 4 xarxes plegables o fixes per a caçar tords en coll, 8 xarxes japoneses i 1 braó.

13.2.4.3. Els espais naturals protegits

En el BOIB num. 54 ext. d'11 d'abril de 2007 es va publicar el Decret 19/2007, de 16 de març, pel qual s'aprova el Pla d'Ordenació dels Recursos Naturals de la Serra de Tramuntana, tal com estava plasmat en la disposició addicional tercera de la Llei 1/1991, de 30 de gener, d'espais naturals i de règim urbanístic de les àrees d'especial protecció de les Illes Balears. Es tracta del compromís del Parlament amb la societat de les Illes que el Govern hauria de dur a terme promouent, dins l'àmbit de les àrees represen-

tatives de la serra de Tramuntana, la declaració d'un espai natural protegit, d'acord amb el que estableix la Llei 4/1989, de conservació dels espais naturals i de la flora i fauna silvestre.

El seu àmbit territorial és el que s'indica en el mapa PORN1, i comprèn totalment o parcialment els termes municipals d'Alaró, Andratx, Banyalbufar, Bunyola, Calvià, Campanet, Deià, Escorca, Esporles, Estellencs, Fornalutx, Lloseta, Mancor de la Vall, Palma, Pollença, Puigpunyent, Santa Maria, Selva, Sóller i Valldemossa, i exclou els sistemes d'infraestructures, equipaments i les APT de carreteres, tots aquests grafiats i previstos al PTI de Mallorca aprovat pel Ple del Consell Insular de 3 de desembre de 2004. (Vegeu el mapa PORN1.)

La superfície que s'ha de protegir és de 62.623 ha, de les quals 61.500 ha (98,21%) són de superfície terrestre i 1.123 ha (1,79%) de superfície marítima. Pel que fa a la titularitat de la superfície

terrestre que s'ha de protegir, 6.844 ha (l'11,13% del total) pertanyen a finques públiques i 54.656 ha (el 88,87% restant) a propietats privades.

Els objectius fonamentals d'aquest Pla són:

- a) La protecció dels béns i valors naturals, paisatgístics i etnològics, tant terrestres com marins, d'aquesta àrea mitjançant una ordenació i regulació d'usos que promogui una protecció ambiental sostenible, alhora que afavoreixi la millora de les condicions de vida de la població de la zona.
- b) El manteniment i la millora dels recursos hídrics de la Serra.
- c) La protecció, la conservació i la potenciació de la vegetació associada a la zona i el seu entorn.
- d) La creació de condicions favorables per a l'assentament, el manteniment i la reproducció de les comunitats faunístiques.
- e) El manteniment i la garantia de la continuïtat i la promoció dels processos i dinàmiques agropecuàries i agroturístiques que singularitzen el paisatge de tota l'àrea, així com el foment d'usos i activitats tradicionals i complementàries dins un context de desenvolupament sostenible.
- f) La implicació dels propietaris i les seves associacions en la gestió ambiental de les seves propietats, posant en marxa l'elaboració de plans d'ús i conservació que permetin un futur econòmic ecològicament sostenible a l'àrea.
- g) La promoció, en els indrets que sigui oportú, d'activitats d'ús públic i educació ambiental que contribueixin a un millor coneixement i valoració del medi natural i el paisatge mediterrani.
- h) El foment de les labors científiques i d'investigació per aprofundir en el coneixement dels valors ambientals, paisatgístics i etnològics de l'espai natural.
- i) La combinació dels usos tradicionals i altres usos que resultin compatibles amb els objectius de conservació a les finques, ponderant una valoració econòmica i ecològica, d'acord amb l'elevada qualitat ambiental i el necessari desenvolupament harmònic de la zona.
- j) L'establiment de mesures de foment, normatives i econòmiques, que assegurin la supervivència d'un ús agrari, ramader, forestal i ambiental, possibilitant i creant, en aquests sectors, les condicions favorables per a l'obtenció de mitjans per completar les seves rendes per tal d'evitar l'abandonament d'aquests sectors, i també la supervivència d'un ús cinegètic per als titulars compatible amb altres interessos de l'àrea, com els de conservació, esbarjo, investigació, educació ambiental, que es determinaran en el Pla rector d'ús i gestió.
- k) La promoció de les entitats de custòdia del territori i dels convenis i servituds d'interès mediambiental amb els titulars de drets com a eines efectives per assolir els objectius del Pla.
- l) La connexió biològica amb altres espais naturals protegits propers.

Sobre la base de les conclusions exposades i les que apareixen en els estudis de diagnosi ambiental elaborats, i segons les disposicions normatives que estableix la Llei 5/2005, de 26 de maig, per a la conservació dels espais de rellevància ambiental (LECO), es proposen les següents categories d'espai natural protegit:

- Tenint en compte la vocació majoritària del territori, declarar paratge natural tot l'àmbit territorial del Pla, atès que es tracta d'un territori extens on des d'antic s'han compatibilitzat les activitats agrícoles, ramaderes i forestals tradicionals amb els valors naturals, arqueològics i etnològics fent que es conformàs un paisatge singular amb una personalitat pròpia i característica dins Mallorca.
- Declarar reserves naturals integrals l'àmbit territorial integrat per aquelles zones d'exclusió delimitades mitjançant annex cartogràfic, les quals inclouen tota una sèrie d'hàbitats on es desenvolupen espècies de flora i fauna, la protecció de les quals és obligada per a la seva conservació, i no hi són compatibles ni els usos ni l'ocupació humana aliena a finalitats científiques.
- Declarar reserves naturals especials les àrees territorials, assenyalades i delimitades al PORN mitjançant plànol, les quals allotgen tota una sèrie d'enclavaments, formacions geomorfològiques i hàbitats amb masses forestals singulars i espècies florístiques i faunístiques que cal preservar, a causa del seu interès o singularitat.
- Declarar d'interès científic les coves i fonts atès que són ambients naturals amb característiques especials quant a formacions geològiques, jaciments

paleontològics i poblacions florístiques i faunístiques que fan obligada la seva protecció mitjançant mesures específiques de conservació temporals o permanents. És possible un ús públic limitat i regulat, el qual es podrà revocar quan aquest posi en perill els valors naturals que allotgen.

- Mantenir la declaració, delimitació i regulació d'usos que s'estableixen en el Decret 111/2001, de 31 d'agost, pel qual es declara les fonts Ufanes com a monument natural, i en el Decret 53/2003, de 16 de maig, de declaració del monument natural dels torrents de Pareis, del Gorg Blau i de Lluc.

En el mateix decret es crea la Xarxa d'Àrees de Lleure a la Natura (XALEN), xarxa pública adscrita a la Direcció General de Biodiversitat de la Conselleria de Medi Ambient, que ha d'integrar aquelles instal·lacions o equipaments, tant de titularitat pública com privada, relacionats amb els usos recreatius, educatius, culturals i similars, com ara refugis, albergs, cases de colònies, àrees recreatives, àrees d'acampada, i altres recursos de naturalesa anàloga. El conseller de Medi Ambient, mitjançant una ordre, ha d'aprovar el Pla Especial de Xarxa d'Àrees de Lleure a la Natura. Aquesta ordre ha de concretar la tipologia d'aquestes instal·lacions o equipaments, els requisits per formar part d'aquesta xarxa pública, les normes, les directrius i el règim d'utilització d'aquestes instal·lacions, els terminis i requeriments per a la incorporació a la xarxa i altres aspectes necessaris per al seu desplegament.

Quant a les principals actuacions dels parcs naturals al llarg de l'any 2007, destacam les següents:

- **Parc Natural de la Península de Llevant**

Programa de conservació de la fauna i la flora: recuperació del calàpet balear, recuperació de carronyaires, l'àguila peixatera es veurà beneficiada per la recent creació de la reserva marina del Llevant de Mallorca, reintroducció de la milana, alliberament i seguiment de tortuga mediterrània i manteniment de l'estació d'anellament d'esforç constant.

- **Parc Natural de s'Albufera de Mallorca**

Conservació de la fauna i la flora: amollada de fotges banyudes, habilitació de la zona de Son Carbonell per a la nidificació de limícoles, instal·lació de punts de nidificació i descans de ratapinyades, col·locació de caixes-niu per a rapinyaires nocturns, adequació de l'espai situat al davant dels observatoris del Cibollar, control d'espècies al·lòctones i animals orats, alliberament d'una arpeïlla i un agró blanc, GESA ha aïllat una de les torretes de ses Salinetes i ha instal·lat espirals anti-col·lisió a l'estesa que passa per la zona, rampes d'obra per a la sortida de granots, tancament de passos existents al Forcadet, estudis sobre les poblacions de l'hortolà de canyar, estudi botànic de la duna fòssil el Turó de ses Eres, manteniment de l'estació d'anellament d'esforç constant i marcatge i alliberament de tortugues d'aigua.

- **Parc Natural de Mondragó**

Seguiment i control d'espècies: programa de conservació herpetològica, programa de seguiment ornitològic, projecte d'anàlisi de ratapinyades, estudi limnològic de ses fonts de n'Alis, estudi dels carnívors de les LIC i les ZEPA de Mondragó amb una primera cita de mart (*Martes martes*), programa de seguiment del sistema dunar de s'Amarador.

- **Parc Natural de ses Salines d'Eivissa i Formentera**

Seguiment i control d'espècies: censos de gavines de bec vermell, control d'espècies invasores (gavina de pota groga), retirada de flora al·lòctona invasora a can Marroig, projecte de recuperació de l'àguila peixatera com a reproductora, desallotjament de quiròpters a la torre de sa Gavina a can Marroig, elaboració de la cartografia de l'inventari florístic del Parc, seguiment de l'avifauna aquàtica, seguiment del període d'incubació de la colònia de virots, cens de les colònies de fumarell als illots, seguiment del corb marí, seguiment del falcó reial, constatació de la nidificació del mussol banyut, campanyes d'anellament a can Marroig, estudi preliminar sobre els possibles efectes de la fumigació contra la processonària amb *B. thuringiensis* sobre heteròcers no diana, seguiment dels ropalòcers diürns.

- **Parc Natural de s'Albufera des Grau (de Menorca)**

Seguiment i control d'espècies: control de fauna i flora invasora, seguiment de gavines, seguiment d'aus mortes per esteses elèctriques, seguiment d'aus aquàtiques, seguiment d'ocells nidificants, anellament d'ocells, programa de seguiment de poblacions vegetals, programa de seguiment de ropalòcers, seguiment de la pesca tradicional de l'anguila.

- **Parc Natural de Sa Dragonera**

Seguiment i control d'espècies: seguiment de les poblacions de petits ocells nidificants, seguiment de la població de falcó marí, de gavina d'Audouin, de virot gros, d'ocells comuns del Parc, seguiment de la migració postnupcial d'aus passeriformes, estudi sobre la densitat de rata.

- **Reserva Natural de s'Albufereta**

Seguiment i control d'espècies: control de depredadors antròpics i d'espècies al·lòctones, projecte de reintroducció de les fotges banyudes, recompte anual d'aus aquàtiques, estudi sobre aspectes fisicoquímics i caracterització de la comunitat d'invertebrats i fitoplàncton, seguiment a l'estació d'anellament d'esforç constant.

- **Reserves Naturals des Vedrà, es Vedranell i els Illots de Ponent (de Eivissa)**

Seguiment i control d'espècies: seguiment de poblacions d'aus migratòries, estudi dels fumarells, seguiment de gavines de bec vermell, cartografia bentònica de l'àrea marina protegida, estudi d'invertebrats artròpodes, programa de control dels contingents de sargantanes.

13.2.5. ALTRES ÀMBITS

En aquest subapartat analitzam la qualitat de l'aire, l'educació ambiental l'Agenda 21 Local.

13.2.5.1. La qualitat de l'aire

a. Les dades

La Xarxa Balear de Vigilància i Control de la Qualitat de l'Aire disposa d'un total de cinc estacions de vigilància i control. Dues estan situades a Palma, una al carrer dels Foners i l'altra al parc de Bellver. La tercera és una estació mòbil, cosa que permet utilitzar-la en qualsevol indret de les Illes Balears, i que l'any 2007 es desplaçà al puig de sa Tudossa, Son Servera, el port de Sóller i a la ciutat de Palma, a la zona del bar Güell. La quarta es troba ubicada

al municipi de Ciutadella a Menorca, i l'última a Sant Antoni de Portmany, a Eivissa.

Pel que fa a l'estació de Bellver, el 2007 es registraren les dades que es visualitzen en el gràfic A I-74.

L'evolució anual dels registres de l'estació del carrer dels Foners es visualitza en el gràfic A I-75.

La variació interanual d'ambdues estacions es visualitza en els gràfics, en què les unitats són $\mu\text{g}/\text{m}^3$ excepte en el CO, que són mg/m^3 . La notació (/10) fa referència al fet que les dades corresponents estan dividides per 10, mentre que la notació (x10) es refereix al fet que les dades estan multiplicades per 10. Les quantitats s'han obtingut tenint en compte únicament els mesos dels quals es tenen dades contrastades. (Vegeu els gràfics A I-76 i A I-77.)

Les dades recollides a l'estació de Ciutadella es detallen en el gràfic A I-78.

Les dades registrades a Sant Antoni de Portmany es detallen en gràfic A I-79.

Les dades de les variacions respecte del 2006 a les quatre estacions esmentades es poden consultar en el quadre A I-104).

13.2.5.2. L'educació ambiental

1. El programa de centres ecoambientals

D'acord amb els continguts de l'Estratègia Balear d'Educació Ambiental, aquest programa està impulsat per la Conselleria de Medi Ambient juntament amb la d'Educació i Cultura. L'objectiu és fomentar l'educació ambiental als centres d'educació infantil, primària i secundària de les Illes

Balears, i, alhora, ajudar els centres en la seva ambientalització.

En el curs 2006/2007 s'apuntaren a aquest programa 154 centres educatius de totes les illes: 111 a Mallorca, 20 a Menorca i 22 a Eivissa i Formentera. En aquest àmbit, el 17 d'octubre es varen reconèixer 48 centres educatius com a centres ecoambientals.

En el curs 2007/2008 s'han apuntat al programa un total de 188 centres: 137 a Mallorca, 23 a Menorca, 26 a Eivissa i 2 a Formentera.

2. El Centre de Recursos d'Educació Ambiental de les Illes Balears (CREAIB)

La creació d'un centre de documentació fou una de les propostes centrals de l'Estratègia Balear d'Educació Ambiental. Es tracta d'un centre especialitzat a tractar la informació, estructurar-la i adequar-la a cada usuari.

A final de 2007 la col·lecció existent al CREAIB consta de 3.342 exemplars catalogats, incloent-hi llibres, revistes, obres de referència, monografies, audiovisuals i altres materials, dels quals s'han catalogat 725. Des del juliol de 2006, s'han donat d'alta 119 usuaris del CREAIB. Enguany s'han deixat en préstec 510 exemplars i hi ha hagut un moviment de 700 unitats.

3. Les subvencions per a activitats d'educació ambiental a favor de persones i entitats sense ànim de lucre

La Conselleria de Medi Ambient té dues línies de subvencions: una per dur a terme activitats d'educació ambiental a favor de

persones i entitats sense ànim de lucre, i una altra per a l'ambientalització dels centres educatius de les Illes Balears.

En la primera línia es va comprometre un pressupost de 78.000 euros, del qual s'executà un total de 51.179,24 euros, i se'n beneficiaren 12 entitats sense ànim de lucre.

En la segona línia es comprometeren dues partides:

- a) Una a la qual es podien acollir tots els centres privats, concertats o no, d'ensenyament reglat, tant obligatori com no obligatori. En aquesta partida es comprometeren un total de 24.000 euros, del qual s'executaren 22.951,99 euros i se'n beneficiaren 24 centres educatius.
- b) A la segona es podien acollir els centres públics. Per aquest concepte es comprometé un pressupost de 120.000 euros, del qual s'executaren 112.812,38 euros i se'n beneficiaren 115 centres educatius: 82 a Mallorca, 16 a Menorca, 16 a Eivissa i 1 a Formentera

4. Els convenis de col·laboració per al foment de l'educació ambiental.

- a) Conveni entre la Conselleria de Medi ambient, Sa Nostra, la UIB i la Fundació Universitat Empresa de les Illes Balears, per al desenvolupament d'accions de suport a les bones pràctiques ambientals a les empreses de les Illes Balears. El seu objectiu és el manteniment i l'ampliació dels serveis de l'Observatori Mediambiental per a la Petita i Mitjana Empresa de les Illes Balears (OMPIB).

- b) Conveni amb el club nàutic de s'Arenal. El seu objectiu és la cessió d'un local per a les instal·lacions de l'Aula de la Mar.
- c) Conveni de col·laboració amb l'Ajuntament de Palma i el Centre de Protecció Animal de Son Reus. El seu objectiu és fer xerrades sobre espècies endèmiques i en perill per als alumnes visitants del Centre de Protecció Animal de Son Reus.
- d) Conveni de col·laboració amb la UIB per aplicar el sistema informatitzat de gestió de biblioteques de la UIB al Centre de Documentació en Educació Ambiental de la Conselleria de Medi Ambient. L'objectiu és que el Centre de Documentació de la Direcció General de Caça, Protecció d'Espècies i Educació Ambiental pugui actuar com a centre de documentació associat i aplicar el sistema informatitzat de gestió de biblioteques de la UIB.
- e) Conveni de col·laboració amb l'Ajuntament de Sant Antoni de Portmany per a la realització d'activitats d'educació ambiental d'àmbit marí. L'objectiu és establir un mecanisme de col·laboració per dur a terme aquestes activitats a les instal·lacions ubicades a sa cova de sa Llagosta.
- f) Conveni de col·laboració entre la Conselleria de Medi Ambient, l'Agència Balear de l'Aigua i de la Qualitat Ambiental, l'Ajuntament de Palma i l'Empresa Municipal d'Obres i Projectes Urbans de Palma, per a la ubicació d'una aula de la mar a Can Sales «sa Petrolera».

5. Aula de la Mar

L'Aula de la Mar és un equipament d'educació ambiental destinat a promoure el coneixement del medi marí. El nombre total de visitants entre gener i juny de 2007 va ser de 4.303, repartits en 102 visites. A partir de juliol de 2007, l'equipament de l'Aula de la Mar ha estat transferit a la nova Direcció General de la Mar.

6. Aula mòbil d'educació ambiental

L'Aula Mòbil d'Educació Ambiental és un equipament dotat de diferents recursos didàctics, que es desplaça als centres educatius de totes les illes. Es varen visitar un total de 96 centres: 44 a Mallorca, 26 a Menorca, 22 a Eivissa i 4 a Formentera. En total participaren 13.000 alumnes en les 604 activitats de l'aula mòbil

13.2.5.3. L'Agenda Local 21

L'Agenda Local 21 és un sistema de gestió global a curt, mitjà i llarg termini en el qual, mitjançant un pla d'acció, s'estableixen uns objectius ambientals, econòmics i socials, mesurables i avaluables periòdicament, per tal d'aconseguir, amb la participació activa d'un fòrum ciutadà, la sostenibilitat del municipi i una millor qualitat de vida dels ciutadans.

L'estat de l'Agenda a les Illes Balears és, a principi de 2008, divers⁸³. El significat de cada estat d'implantació és la següent:

- Estat 1: s'ha signat l'adhesió a la Carta d'Aalborg.

83. Vegeu: L'Agenda 21 local als municipis de Mallorca: entre la sostenibilitat i la participació. Societat Balear d'Educació Ambiental (SBEA) i Observatori de Polítiques Locals (OPL). Consell de Mallorca. Palma, 2008.

- Estat 2: amb el diagnòstic començat.
- Estat 3: amb el diagnòstic (acabat, aprovat pel Fòrum, pendent d'informar o informat pel CEI).
- Estat 4: s'ha iniciat la redacció del pla d'acció.
- Estat 5: s'ha acabat la redacció del pla d'acció (acabat, aprovat per l'ajuntament, pendent de validar o validat pel CEI).
- Estat 6: amb el pla d'acció ratificat per la CBMA i registrat. (Vegeu el quadre A I-105.)

D'altra banda, els dies 30 de novembre i 1 de desembre de 2007 varen tenir lloc les IV Jornades d'Agenda Local 21 Municipal. Desenvolupament de les AL21, a Eivissa.

La primera jornada estava adreçada a càrrecs polítics i tècnics i a empreses consultores del sector dels 67 municipis de les Illes Balears, ara tots immersos en diferents fases d'implantació de l'Agenda Local 21. Els ponents presentaren el seu punt de vista en temes com pressuposts participatius, obtenció de fons europeus, participació ciutadana, gestió municipal sostenible, Estratègia Espanyola de Medi Ambient Urbà, etc.

Estaven convocades a la segona jornada totes les associacions d'Eivissa i Formentera per introduir-les dins l'òrbita de les AL21. El missatge en aquest cas va ser la importància que té el teixit associatiu per influir a través de l'AL21 en la gestió social, econòmica i mediambiental dels ajuntaments respectius.

13.3.

ELS INDICADORS DE SOSTENIBILITAT PER A LA GESTIÓ INTEGRADA DE LA ZONA COSTANERA (GIZC)

El Consell Econòmic i Social de les Illes Balears va emetre el passat 17 de desembre de 2007 el Dictamen 5/2007, relatiu al sistema d'indicadors per a la gestió integrada de la zona costanera (GIZC) de les Illes Balears. El Dictamen del CES s'ha fonamentat en l'estudi de l'Institut Mediterrani d'Estudis Avançats (IMEDEA) del CSIC-UIB i de les aportacions fetes per les comissions de treball del CES al llarg de mes d'un any de treballs i reunions.

El resultat final d'aquest procés es tradueix en una proposta de 54 indicadors classificats en tres categories:

- A. Governança.** Són 8 indicadors que permeten avaluar quatre aspectes claus d'un sistema de governança funcional: (1) institucions, (2) legislació, (3) implantació, i (4) integració.
- B. Socioeconòmics.** Són 41 indicadors organitzats per a les següents dimensions: economia, ocupació i capital humà, turisme, consum de recursos naturals, contaminació, població, urbanisme, desenvolupament a la zona costanera, canvi climàtic, innovació i cohesió social. Aquestes categories representen les principals fonts de pressió humanes que afecten el medi ambient marí i el litoral de les Illes Balears.

C. **Medi ambient.** Són 4 indicadors i s'han seleccionat d'acord amb la legislació o les directives mediambientals nacionals i internacionals. Aquests indicadors es desglossen en diferents mesures, que en el cas de l'aigua n'inclou més de 50 associades amb la Directiva Marc de l'Aigua. També s'ha de tenir en compte que hi ha dimensions de la sostenibilitat mediambiental que es mesuren a través dels indicadors de governança (és el cas de l'àrea del sòl i mar protegida per una regulació legal) i dels socioeconòmics (és el cas d'alguns indicadors de consum de recursos naturals i contaminació).

En els quadres A I-106 a A I-108 es pot consultar la proposta d'indicadors.

Cada indicador està relacionat amb un objectiu específic, dintre de cada una de les tres categories definides anteriorment. Aquests indicadors constitueixen, per tant, una llista exhaustiva i consensuada, elaborada a partir de l'anàlisi d'experiències i iniciatives internacionals, estudis propis de l'IMEDEA i les aportacions de consens dels membres de les comissions de treball del CES.

La proposta també inclou la prioritització d'indicadors basada en una anàlisi d'idoneïtat i una estimació del cost (temps, personal, tecnologia) del desenvolupament o l'aplicació de cada indicador i, d'altra banda, un seguit de recomanacions per desenvolupar, mantenir i divulgar la informació relacionada amb cada indicador, i específicament, la identificació del grup, institucions i organismes potencialment responsables per a cada un.

La proposta també inclou una prioritització basada en el seu nivell d'importància (baixa, mitjana i alta) per monitorar la sostenibilitat i la GIZC, ja que, tot i que el concepte d'importància (social) està relacionat amb la idoneïtat, es diferencia d'aquest pel fet que no té en compte els recursos addicionals que s'haurien d'invertir per obtenir la mesura.

Els quadres A I-109 i A I-110 recullen la prioritització d'idoneïtat la primera, i la prioritització d'importància la segona.

El quadre A I-111 mostra que hi ha una estreta relació entre el criteri d'importància i el d'idoneïtat, si bé els indicadors considerats d'alta importància (36) són més que els considerats d'alta idoneïtat (20).

El Dictamen també fa un seguit de recomanacions per implantar el sistema d'indicadors de la GIZC, com són: preveure la necessitat de dotar de recursos públics (pressupostaris, personal, infraestructures) els diferents organismes que s'han d'encarregar de la seva posada en marxa; donar prioritat a la valoració i estudi dels indicadors amb alta idoneïtat i importància; crear la normativa necessària per regularitzar la implantació i execució del sistema d'indicadors, i és l'IBESTAT l'organisme adient per assegurar una coordinació eficaç i eficient del sistema; crear un observatori ambiental del medi costaner per analitzar i disposar dels indicadors (Observatori GIZC de les Illes Balears); entendre la GIZC com un sistema obert que requereix d'una adaptació i actualització permanents, d'acord amb la normativa internacional i europea vigent en cada moment.